

Συνέντευξη με την Μαρούλλα Κατίκη
Νίκης Δημητρίου, Έλενας Μονογιού και Χριστιάνας Πέτρου

Στις 10 Οκτωβρίου του 2011, επισκεφθήκαμε την Μαρούλλα Κατίκη στο σπίτι της, το οποίο βρίσκεται στον Άγιο Δομέτιο στη Λευκωσία. Από το πρώτο λεπτό σχηματίσαμε την εντύπωση ότι είναι ένας ευχάριστος και θετικός άνθρωπος.

Είμαι η Μαρούλλα Παύλου Κατίκη, γεννήθηκα στον Άγιο Δομέτιο της Λευκωσίας, χήρα εδώ και πέντε χρόνια. Έχω δύο κόρες η μία σαράντα πέντε χρονών και η άλλη σαράντα οκτώ και τρεις εγγονές. Ζω μόνη μου.

Δεκατεσσάρων χρονών έφυγα από το σχολείο γιατί πέθανε ο πατέρας μου. Έπρεπε να φροντίζω εγώ την οικογένεια για να δουλεύει η μάνα μου. Ήμασταν πέντε αδέρφια, τρεις αδελφές και δύο αδέρφια. Ο μεγάλος μου αδελφός ανάλαβε τη δουλειά του πατέρα μου και εγώ στο σπίτι.

Ήμουν η αριστούχα της τάξης. Διάβαζα πολύ, είχα άλλα όνειρα... Ήθελα να σπουδάσω πολιτικός μηχανικός ή αρχιτέκτονας... Ήταν ο καημός μου.

Ωστόσο, ασχολήθηκε τελικά με τη ραπτική.

- *Ήμουν μοντελίστ και είχα βιοτεχνία και έραβα ρούχα. Παρακολούθησα μαθήματα εις την βιομηχανική κατάρτιση έξι χρόνια, όταν ήμουν τριαντατεσσάρων χρονών.*

- *Πότε σταματήσατε να ράβετε;*

- *Σταμάτησα να ράβω όταν ήμουν σαρανταδύο χρονών λόγω των χεριών μου, λόγω της αρρώστιας – τώρα είμαι εβδομήντα δύο. Δεν μπορούσα να συνεχίσω, ήταν πολύ δύσκολο για μένα.*

Όπως ήταν φυσικό, η ζωή της μετά τη διάγνωση της ρευματοπάθειας άλλαξε, αλλά η ίδια βρήκε τον τρόπο να αντιμετωπίσει τη νέα κατάσταση ζωής.

Είχα πάντα πόνους, τρομερούς πόνους και έπαιρνα φάρμακα. Έκανα ιατρικές εξετάσεις αλλά δεν διαγνώστηκε ότι είχα ρευματοειδή αρθρίτιδα. Έγινα τριανταοκτώ χρονών για να διαγνωστεί και δεν την προλάβαμε. Πρέπει να είχα την αρρώστια πριν τα τριάντα γιατί είχα τους ίδιους πόνους αλλά δεν ήταν εξελιγμένοι οι γιατροί στην Κύπρο. Στα τριανταοκτώ λοιπόν που διαγνώστηκε η αρρώστια μου, μού εξήγησε ο γιατρός πως ήταν παραμορφωτικής φύσεως. Μου μίλησε καθαρά, αλλά εγώ επειδή μπήκα στα βάσανα, από πολύ μικρή έμαθα να αντιμετωπίζω πολύ καλά τα προβλήματα μου.

Η άσχημη παραμόρφωση όμως δημιουργήθηκε από λάθος των ιατρών. Μου χορήγησαν μεγάλη ποσότητα κορτιζόνης και την σταμάτησαν πάλι απότομα και μου κατάστρεψαν τα χέρια μου. Η κορτιζόνη χορηγείται στην αρχή σε μικρές ποσότητες και αυξάνεται σταδιακά και μετά μειώνεται σταδιακά. Στα εξήντα μου (τα χέρια μου) παραμορφώθηκαν όπως είναι σήμερα.

Το αντιμετώπισα πολύ θετικά από την αρχή. Η θεωρία μου ήταν ότι αφού ήταν καλά τα παιδιά μου και μετά τα εγγόνια μου, εγώ ήμουν σε δεύτερη μοίρα. Ευτυχώς ο Θεός έδωσε σ' εμένα την αρρώστια και όχι στα παιδιά μου ή στον άντρα μου, αυτό σκεφτόμουν. Παρόλο που μετά αρρώστησε και ο άντρας μου, έπαθε ανεπάρκεια νεφρών και μετά έκανε μεταμόσχευση νεφρού. Το πέρασα και αυτό το πρόβλημα μαζί του, μαζί με την δική μου αρρώστια. Ήταν και ο άνδρας μου δυνατός χαρακτήρας όπως εμένα, αντιμετώπιζε ο καθένας το πρόβλημά του πολύ καλά. Πολλά βράδια δεν μπορούσα να κοιμηθώ από τους πόνους που είχα γιατί ήταν αφόρητοι.

Μου έδιναν παυσίπονα και έκανα και ασκήσεις, γιατί το πρωί που ξυπνούσα χρειαζόνταν να περάσουν δύο ώρες για να μπορέσω να κινηθώ. Όπως για παράδειγμα τώρα το δεξί μου χέρι δεν μπορεί να κινηθεί, ενώ χθες δεν μπορούσε να κινηθεί το αριστερό. Πάντοτε όμως βρίσκω τρόπους να κάνω τις δουλειές μου...

Η ασθένεια άλλαξε την καθημερινότητά της, αφού δεν μπορούσε να κάνει τις δουλειές του σπιτιού, κάτι που η κοινωνία αναμένει να κάνει μια γυναίκα.

Να σας πω ότι δεν με επηρέασε η αρρώστια θα ήταν ψέματα. Εγώ σε μια μέρα καθάριζα όλο το σπίτι μου, μαγείρευα, έπλενα τα ρούχα, τα σιδέρωνα και την νύχτα κεντούσα ή έπλεκα. Μετά που αρρώστησα δεν μπορούσα να κάνω πολλές από τις δραστηριότητες μου. Δεν μπορώ για παράδειγμα να κάνω τις βαριές δουλειές όπως παράθυρα και την σκούπα των χαλιών (χούβερ), δυσκολεύομαι....

Ο Αντιρρευματικός Σύνδεσμος φαίνεται να διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ενασχόλησή της με τη ζωγραφική αφού διαγνώστηκε με ρευματοειδή αρθρίτιδα.

- *Ο σύνδεσμος μου επανέφερε το παλιό μου όνειρο, τη ζωγραφική. Ήταν όνειρο ζωής το οποίο δεν πραγματοποίησα. Αρχίσαμε φτιάχνοντας κάρτες, μας έδειχνε μια κοπέλα που διδάσκει χειροτεχνία. Θυμάμαι ήμουν πάντα πιο προχωρημένη από τις υπόλοιπες κοπέλες και μετά συμφωνήσαμε να ασχοληθούμε και με τη ζωγραφική. Αρχίσαμε μαθήματα με μια κοπέλα που επίσης είχε ρευματοειδή αρθρίτιδα και μετά από σύντομο χρονικό διάστημα κουραζόταν και δεν μπορούσε να έρχεται. Στην συνέχεια ερχόταν ο κύριος Δαμασκινός – καθηγητής στην τεχνική σχολή που είχε αφυπηρετήσει – ο οποίος μετά από έξι μήνες πέθανε. Ήρθε λοιπόν μετά ο κος Αλέξανδρος (Ρώσος ζωγράφος) ο οποίος μετά με παρακίνησε να παρακολουθήσω ιδιωτικά μαθήματα στο στούντιο του αφού, όπως μου έλεγε, είχα ταλέντο. Το 2010 έκλεισε όμως το στούντιο του και*

τώρα παρακολουθώ ιδιωτικά μαθήματα ζωγραφικής στον Γεώργιο Γεωργίου στον Άγιο Δομέτιο.

- Πουλάτε τα έργα σας;
- Όχι δεν πούλησα έργα μου, χάρισα 25 σε φίλους και συγγενείς. Ο λόγος που δεν τα πουλώ είναι ότι κάθε φορά που ζωγραφίζω έναν πίνακα και πονώ τα χέρια μου νοιώθω ότι δεν θα ξαναζωγραφίσω. Μετά όμως που νιώθω καλύτερα συνεχίζω την ζωγραφική. [...] Στον σύνδεσμο ήμουν η αγαπημένη όλων των γυναικών και μου είχαν προτίμηση. Είμαι πολύ ευχαριστημένη από όλες τις κοπέλες. Ακόμα και αυτές που δεν με ήξεραν με συμπαθούσαν από τα λόγια που άκουγαν από τις προηγούμενες.

Βέβαια, η σχέση της με την ζωγραφική άρχισε από πολύ νωρίς, αλλά μόνο μετά τη διάγνωση της ρευματοπάθειας άρχισε να ασχολείται πιο σοβαρά με το θέμα.

Από το δημοτικό θυμάμαι πως οπουδήποτε καθόμουν έκανα σκίτσα σε όποιο χαρτί έβρισκα μπροστά μου. Μέχρι και σε πιο μεγάλη ηλικία ζωγράφιζα ότι έβλεπα και μου άρεσε. Αρχισα με κάρβουνο, μετά συνέχισα με νερομπογιές και μετά με λάδι. Τα αγαπημένα μου θέματα να ζωγραφίζω είναι τα λουλούδια. Το λουλούδι σπάνια το ζωγραφίζω μικρό, μου αρέσει πάντα να το ζωγραφίζω μεγάλο. Νιώθω τον εαυτό μου σαν την μέλισσα ή την πεταλούδα που πάει να κάτσει πάνω στο λουλούδι. Αισθάνομαι μια αγκαλιά... πάντοτε μου άρεσε το λουλούδι και το γυμνό. Μου αρέσει να αναδεικνύω το ωραίο σώμα... να το ζωγραφίζω. Ζωγραφίζω επίσης τοπία, βάρκες... Τα φωτογραφίζω ή τα βρίσκω από κάρτες και μετά τα ζωγραφίζω.

Η ζωγραφική είναι το πάθος της, μια δημιουργική ενασχόληση που τη γεμίζει συναισθηματικά.

Έχω πάθος με την ζωγραφική, έχω τρομερούς πόνους και πάλι ζωγραφίζω, θέλω να δημιουργώ. Δεν είμαι ο άνθρωπος που θα αδρανή χωρίς να κάνει κάτι. Μου αρέσει η δημιουργία και νιώθω ευχαρίστηση όταν τελειώνω ένα πίνακα. Προσπαθώ να τον ζωγραφίζω σιγά-σιγά και στο τέλος μου γίνεται πάθος να τον τελειώσω αν είναι δυνατόν σε μια νύχτα ή μέρα για να αρχίζω άλλον. Πολλά βράδια σηκώνομαι από το κρεβάτι για να διορθώσω κάτι που σκεφτόμουν για έναν πίνακα. Μου αρέσουν οι φανταχτεροί πίνακες και δεν σταματώ αν δεν τους τελειοποιήσω. Όταν ζωγραφίζω δεν αισθάνομαι τον πόνο που έχω, δεν νιώθω ούτε άρρωστη. Μόλις τελειώσω τον πίνακα, τότε αρχίζουν οι πόνοι....

Η βράβειυσή της από την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ) αποτελεί σημαντικό γεγονός, το οποίο έγινε ωστόσο, χωρίς καλά-καλά να το καταλάβει.

Απλά πήρα ένα τηλεφώνημα και μου ζήτησαν να παρουσιαστώ. Δεν μου εξήγησαν καλά να καταλάβω τι θα γινόταν. Απλά πήγα εγώ με την κόρη μου, δεν το είπα σε κανέναν άλλο. Με βράβευσαν για την προσφορά μου στον πολιτισμό.

Τα έργα της είναι ομολογουμένως πολύ αξιόλογα. Σημαντικές είναι και οι απόψεις της για διάφορα θέματα που σχετίζονται με την αναπηρία. Όπως μας είπε, αποδέχεται την προσφορά βοήθειας προς το άτομό της αν αυτή προέρχεται από πραγματική αγάπη.

Αν μου προσφέρει βοήθεια κάποιος γνωστός/γνωστή μου και καταλάβω ότι είναι από λύπηση θυμώνω πολύ. Θέλω κάποιος που μου προσφέρει κάτι να το κάνει από αγάπη και όχι από λύπηση. Προσπαθώ να κάνω όλες τις δουλειές, μαγείρεμα κλπ. αλλά δεν μπορώ για παράδειγμα να καθαρίσω πατάτες, οπότε τις περισσότερες φορές τις πλένω απλά και τις μαγειρεύω με την φλούδα.

Όπως μας εξήγησε, θεωρεί ότι στην κυπριακή κοινωνία υπάρχουν στάσεις που δεν διευκολύνουν τη ζωή των ατόμων με αναπηρίες.

Το μόνο που ζητώ είναι να σέβονται αυτούς που δεν μπορούν. Για παράδειγμα, όταν πηγαίνω στο Νοσοκομείο και στέκομαι στην γραμμή μπορεί να με σπρώξουν την στιγμή που βλέπουν πως είμαι άρρωστη. Εγώ αν δω κάποιον ηλικιωμένο θα του δώσω την σειρά μου. Δεν ζητώ να μου δώσουν την σειρά τους, απλά ζητώ να προσέχουν, να μην με σπρώχνουν τουλάχιστο γιατί πολύ εύκολα μπορεί να πέσω κάτω.

Τα λεωφορεία μας δεν μπορεί να τα χρησιμοποιήσει κάποιος ανάπηρος. Δεν μπορώ να κρατηθώ αφού έχω πρόβλημα με τα χέρια μου οπότε ανά πάσα στιγμή μπορεί να πέσω κάτω, δεν το ρισκάρω, τα πόδια μου είναι εγχειρισμένα.

Το χειρότερο είναι ότι παρκάρουν και τα αυτοκίνητα πάνω στα πεζοδρόμια και δεν μπορείς ούτε εκεί να περπατήσεις.

Έχω αναπηρικό όχημα – μοτοσυκλέτα με τέσσερις τροχούς – και μια μέρα που πήγα ζωγραφική την πάρκαρα έξω από ένα σπίτι. Μέχρι να επιστρέψω, η γυναίκα που είχε το σπίτι σφουγγάρισε και έχυσε το νερό πάνω στην μοτοσυκλέτα και την λέρωσε για να μην την ξαναπαρκάρω έξω από το σπίτι της. Εγώ δεν μπορώ να σκύψω για να την καθαρίσω. Πού έπρεπε να την παρκάρω αφού παντού είχε παρκαρισμένα αυτοκίνητα;

Η συνομιλία μας με τη Μαρούλλα Κατίκη αλλά και η επαφή μας με τα έργα τέχνης που έχει δημιουργήσει μας άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις και ευχόμαστε πραγματικά να συνεχίσει να προσφέρει στον πολιτισμό με αυτό τον τρόπο.